

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea de impact asupra siguranței rutiere și auditul în domeniul siguranței rutiere

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre este elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Articolul art. 7 alin. (9) din Legea nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 474-476, art. 842). De asemenea, relevăm că necesitatea elaborării și promovării proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea de impact asupra siguranței rutiere și auditul în domeniul siguranței rutiere, derivă și din prevederile pct. 41, Anexa A la Clusterul 4 din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, inclusiv acțiunea nr. 254 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024. Complementar, în calitate de livrabil a acțiunii de reformă nr. 2.1.1 din Agenda de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025 este „<i>Rapoartele de audit privind siguranța rutieră sunt integrate în toate proiectele actuale de reabilitare, modernizare și construcție a drumurilor</i>”. Livrabilul respectiv urmează a fi realizat prin intermediul prevederilor pct. 12 din proiectul Regulamentului.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
De la proclamarea independenței, în Republica Moldova au fost înregistrate circa 83187 accidente rutiere în care și-au pierdut viața 12906 și au fost rănite 101064 persoane. Numărul deceselor înregistrate este similar populației unui orașel mediu din Republica Moldova. Conform ultimelor date publicate de Poliție, în anul 2024, în Republica Moldova, s-au produs 2009 de accidente rutiere în urma cărora 209 persoane au decedat și 2369 au fost rănite grav. Potrivit estimărilor Băncii Mondiale, pierderile Republicii Moldova din cauza accidentelor rutiere foarte grave și cele soldate cu deces, în anul 2023 au constituit aproximativ 2,7 % din PIB sau 450 mln. USD. Având în vedere impactul social și economic al accidentelor rutiere, în septembrie 2020, Adunarea Generală a ONU a adoptat rezoluția A/RES/74/299 „Îmbunătățirea siguranței rutiere la nivel mondial”, proclamând deceniul de acțiune pentru siguranța rutieră 2021-2030, cu obiectivul ambițios de a preveni cel puțin 50% din decesele rutiere și răni până în 2030. OMS și comisiile regionale ONU, în cooperare cu alți parteneri din Colaborarea ONU pentru Siguranța Rutieră, au elaborat un Plan Global pentru Deceniul de Acțiune, care a fost lansat în octombrie 2021. Planul global se aliniază cu Declarația de la Stockholm, subliniind importanța unei abordări holistice a siguranței rutiere și solicitând îmbunătățiri continue în proiectarea drumurilor și a vehiculelor. Planul global se bazează pe următoarele directive specifice: • Planificarea sistemelor de transport multimodal și gospodărirea terenurilor; • Infrastructură rutieră sigură; • Autovehicule mai sigure; • Utilizarea în siguranță a drumurilor; • Acțiuni în caz de accident. Infrastructura rutieră sigură are un impact decisiv pentru reducerea leziunilor cauzate în traficul rutier. Infrastructura drumului trebuie planificată, proiectată, construită și exploatată în așa fel încât să creeze condiții favorabile pentru mobilitate, inclusiv pentru utilizarea transportului în comun, precum și pentru mersul pe jos și cu bicicleta. În același timp, trebuie eliminat sau

minimizat riscurile nu numai pentru șoferi, ci și pentru toți participanții trafic, în special pentru cei vulnerabili.

Potrivit aceluiași Plan de acțiuni, una dintre principalele acțiuni pentru asigurarea unei infrastructuri mai sigure este efectuarea evaluării de impact asupra siguranței rutiere și auditului de siguranță rutieră pe toate tronsoanele de drumuri noi (și în toate etapele – de la studiul de prefezabilitate la proiectarea detaliată) și evaluări cuprinzătoare care implică experți independenți și acreditați pentru a asigura respectarea tuturor utilizatorilor drumului cu un standard minim de cel puțin trei stele.

Ideea preconcepută că un drum supus reabilitării este mai sigur nu este justificată, mai cu seamă în cazurile când acest drum nu este supus unor proceduri de gestionare a siguranței infrastructurii rutiere.

S-a stabilit și demonstrat prin studii științifice că mult mai eficiente și sigure sunt măsurile de calmare (gestionare) a traficului în cadrul proiectării/reproiectării sectoarelor de drumuri sau punctelor negre prin așa numitul Audit de Siguranță Rutieră, care este o verificare detaliată a soluțiilor de proiect din punct de vedere al siguranței rutiere, efectuat de un specialist certificat în domeniul siguranței infrastructurii rutiere, numit Auditor de siguranță rutieră.

Implementarea de măsuri fizice cu scopul de a forța în mod obișnuit participanții la trafic pentru a reduce viteza, rezumându-se la impunerea, dar și “convingerea” șoferilor să adopte viteze de circulație corespunzătoare condițiilor de drum, dar și crearea unui mediu prietenos de drum în raport cu cel care conduce, iar elementele principale de percepere în acest sens sunt auzul și vizibilitatea situației rutiere.

În concluzie, scopul este ca îmbunătățirea soluțiilor adoptate în cadrul unui proiect de drum să se realizeze în faza în care proiectul este în concepție – pe hârtie (calculator) – ca acțiune de prevenire și corectare, și nu după ce soluțiile de proiect sunt deja puse în operă, iar eventualele corectări costă alte milioane de lei din bani publici.

Principalul obiectiv al Auditului de siguranță rutieră este prevenirea accidentelor rutiere prin:

- obținerea unei îmbunătățiri a managementului proiectării și construcției drumurilor pentru a reduce costurile de întreținere;
- dezvoltarea unor bune practici de inginerie în materie de siguranță rutieră;
- recunoașterea în mod explicit a nevoilor de îmbunătățire a siguranței participanților la trafic; și
- îmbunătățirea standardelor de siguranță la proiectare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin Legea nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, au fost instituite un șir de proceduri de gestionare a siguranței rutiere:

- a) evaluarea de impact asupra siguranței rutiere;**
- b) audit în domeniul siguranței rutiere;**
- c) inspecții în materie de siguranță rutieră;
- d) clasificarea siguranței rețelei.

Prezentul regulament vine să stabilească:

- Procedurile pentru efectuarea evaluării de impact asupra siguranței rutiere și auditului în domeniul siguranței rutiere;
- Modul de contractare a serviciilor de evaluare și audit;
- Drepturile și obligațiile auditorilor;
- Drepturile și obligațiile comanditarului auditului;
- Forma și conținutul rapoartelor procedurilor de evaluare și audit;
- Modul de aprobare a rapoartelor procedurilor de evaluare și audit;
- Înregistrarea rezultatelor procedurilor de evaluare și audit.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Având în vedere că procedurile de gestionare a siguranței rutiere deja au fost instituite prin Legea nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, prezentul Regulament aduce doar reglementări tehnice asupra rapoartelor dintre comanditarul serviciilor și auditor.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Având în vedere faptul că serviciile privind evaluarea de impact asupra siguranței rutiere și audit în domeniul siguranței rutiere sunt externalizare, instituirea și reglementarea acestora nu va avea impact asupra sectorului public.

Pentru asigurarea unei implementări eficiente a Regulamentului privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, prin Legea nr. 173/2025 privind modificarea unor acte normative, a fost ajustat cadrul legislativ în domeniu. În conformitate cu prevederile acestei legi, Agenția Națională Transport Auto a fost desemnată ca autoritate responsabilă pentru coordonarea și monitorizarea activităților legate de siguranța infrastructurii rutiere.

Agenția Națională Transport Aut va avea atribuții atât în aplicarea regulamentului, cât și va asigura suport pentru toate părțile implicate în procedurile evaluării de impact asupra siguranței rutiere și cel al auditului în domeniul siguranței rutiere.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aplicare Regulamentului nu necesită alocarea resurselor financiare de la Bugetul de stat, având în vedere că acesta este un document tehnic care vine să organizeze executarea Legii nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere.

Totodată, cheltuieli asociate cu aplicarea Regulamentului pot fi considerate cheltuielile de personal ale Agenției Naționale Transport Auto, pentru persoanele responsabile de monitorizare, avizarea și evidența procedurilor de evaluare de impact asupra siguranței rutiere și audit în domeniul siguranței rutiere. Evaluarea impactului cheltuielilor de personal a fost efectuată la etapa de elaborare și promovare a Hotărârii Guvernului nr. 482/2025 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (atribuirea responsabilității privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere Agenției Naționale Transport Auto).

În concluzie, realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală și din alte surse neinterzise de legislație, fără necesitatea alocării mijloacelor bugetare suplimentare.

Consecvent, analiza impactului economic a implementării procedurilor de evaluare de impact asupra siguranței rutiere și audit în domeniul siguranței rutiere, a fost efectuată la etapa de elaborare și promovare a Legii nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, principalele considerente fiind:

Potrivit estimărilor Băncii Mondiale, pierderile Republicii Moldova din cauza accidentelor rutiere foarte grave și cele soldate cu deces, în anul 2022 au constituit aproximativ **2,7 % din PIB** sau 450 mln. USD.

Practicile internaționale demonstrează că implementarea procedurilor privind evaluarea de impact asupra siguranței rutiere și auditul în domeniul siguranței rutiere are o rată de răscumpărare de circa 1.34 în Norvegia, 1.25 – Danemarca, 14.0 - Scoția, 15.0 Anglia, 4.0 – 99.0 în Germania.

Astfel, costul pentru lucrările de audit sunt constituite din:

- timpul de lucru al Auditorilor;
- creșterea timpului pentru reproiectare pentru proiectanți;
- schimbarea costurilor de construcție.

Costul total al lucrărilor de audit de siguranță rutieră, **în comparație cu costurile de construcție, este de circa 0,3 %** (cost mediu), acesta fiind variabil în dependență de calitatea măsurilor de siguranță rutieră aplicate de proiectant și costul lucrărilor propriu-zise.

Dar, cel mai mare câștig prin implementarea auditului de siguranță rutiere sunt costurile indirecte pe care le suportă Republica Moldova urmare deceselor, traumelor și pagubelor materiale din accidentele rutiere.

Activitățile de siguranță a circulației oferă o rată mare de returnare a investițiilor, decât orice alte investiții în transport. Această axiomă a fost stabilită de experții Asian Development

Bank, iar argumentarea calculului costurilor și beneficiilor stabilite de Bancă sunt folosite pe larg în toată lumea.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Analiza impactului de reglementare în privința instituirii mecanismelor privind evaluarea de impact asupra siguranței rutiere și audit în domeniul siguranței rutiere a fost efectuată în cadrul exercițiului de elaborare și promovare a Legii nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere. Complementar, aplicarea acestui regulament va avea un impact pozitiv asupra mediului privat, contribuind la sporirea siguranței rutiere pe drumurile publice și, implicit, la creșterea vitezelor de operare în condiții de siguranță.
4.4. Impactul social
Impactul social al procedurilor reglementate de prezentul act normativ se regăsește în scopul acestuia, fiind creșterea gradului de siguranță a circulației pe drumurile publice, prevenirea pierderii de vieți și a vătămării integrității corporale a persoanelor în traficul rutier. Prevenirea pierderii de vieți și a vătămării integrității corporale vine să asigure dreptul la viață și sănătate. Consecvent, dreptul la sănătate este prevăzut și garantat atât prin prisma actelor naționale, cât și internaționale. Astfel, dreptul la ocrotirea sănătății este garantat de Constituția Republicii Moldova în art. 36. La rândul său, art. 12 din Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale prevede: „Statele părți la prezentul pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană de a se bucura de cea mai bună sănătate fizică și mintală pe care o poate atinge”. Totodată, acest drept este menționat în art. 25 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și în art. 11 și 13 din Carta Socială Revizuită. În același timp, Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CEDO) în art. 2 (Dreptul la viață) prevede o intervenție juridică (obligatie) pozitivă a Statului pentru a proteja și respecta dreptul la viață. Constituția Republicii Moldova, în art. 15 determină că cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin legea supremă și prin alte legi. Norma constituțională respectivă obligă autoritățile statului de a asigura protecție și respectarea drepturilor fiecărei persoane. Articolul 24 declară dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, statul având obligația să garantează fiecărui om acest drept.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prezentul Regulament vine să asigure transpunerea parțială a prevederilor Directivei 2008/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 319 din 29 noiembrie 2008. Directiva 2008/96/CE are scopul sporirii nivelului de siguranță rutieră pe drumurile care fac parte din rețeaua rutieră transeuropeană, autostrăzilor și altor drumuri principale, indiferent dacă acestea se află în faza de proiectare, de construcție sau de exploatare. Directiva în cauză a fost transpusă parțial în Legea nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere și urmează a fi transpusă parțial și în alte regulamente subsecvente Legii nr. 350/2023.

Având în vedere că Regulamentul este un act normativ de punere în aplicare a unei Legi, au fost prevăzute mai multe norme care nu se regăsesc în Directivă, și anume reglementări referitoare la: Modul de contractare a serviciilor de evaluare și audit; drepturile și obligațiile auditorilor; drepturile și obligațiile comanditarului auditului; În context, în scopul descrierii gradului de compatibilitate a prevederilor incluse în proiect, fost elaborat Tabelul de concordanță a acestuia.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul creează cadrul juridic intern necesar în vederea implementării Directivei 2008/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 319 din 29 noiembrie 2008.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul a fost supus procedurii de avizare în conformitate cu prevederile art. 32 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative. În scopul respectării prevederilor art. 11 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii Guvernului și nota de fundamentare au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale www.midr.gov.md, la compartimentul Transparență decizională/ Anunțuri de inițiere a politicilor, precum și pe portalul guvernamental https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14774 Proiectul de hotărâre a fost avizat de: - Centrul de Armonizare a Legislației; - Ministerul Afacerilor Interne; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Mediului; - Congresul Autorităților Locale din Moldova; - S.A. „Administrația Națională a Drumurilor”; - Agenția Națională Transport Auto. Obiecțiile, propunerile și recomandările, precum și comentariile autorului proiectului sunt inclus în sinteză. În cadrul procedurii de expertizare, Ministerul Afacerilor Interne a înaintat obiecții care au fost soluționate în cadrul ședinței interinstituționale din data de 29.08.2025.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de hotărâre a fost supus expertizei juridice și respectiv, expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Obiecțiile și recomandările din rapoartele de expertiză a fost acceptate, cu operarea modificărilor care au fost sugerate. Obiecțiile, propunerile și recomandările din rapoartele de expertiză, precum și comentariile autorului proiectului sunt inclus în sinteză.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesită modificarea altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
La moment nu sunt identificate măsuri suplimentare.

Secretar general

Angela ȚURCANU